

В. Р. Крамаревич, Ю. М. Валецький, В. Д. Кміть, Д. А. Титов
ДО ПИТАННЯ ЕКСУДАТИВНИХ ПЛЕВРИТІВ
ПРИ НАЯВНОСТІ АКТИВНОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЛЕГЕНЬ

*Волинське обласне територіальне медичне протитуберкульозне об'єднання, Луцьк
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького*

Актуальність

Ситуація з туберкульозу в світі та в Україні лишається складною. Це стосується як легеневої так і позалегеневої його локалізації, а тим більше поєднаних його локалізацій [1, 8, 13, 15]. Для діагностики та лікування туберкульозу та його ускладнень застосовуються різноманітні технології та методики. Однією з них є торакоскопічне втручання, технологій та особливостей проведення якого є багато.

Ефективність лікування туберкульозу, як і інших легеневих захворювань, перевіряється та оцінюється різними показниками. Одним з основних серед них є високий рівень збереження функціональної спроможності легень. Особливого значення він набуває у випадку з ексудативними плевритами (ЕП) [2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16].

Пересвідчившись, що торакоскопічна санація плевральної порожнини (СПП) є важливим фактором оптимізації не тільки діагностики, а й лікування ЕП (якраз в плані покращення збереження функції легені), ми розширили покази до проведення торакоскопічних обстежень (ТО) з СПП [5].

Мета роботи

Вивчити результати гістологічного дослідження біопсійного матеріалу хворих легенежими формами туберкульозу з бактеріовиділенням у яких мав місце ЕП.

Матеріали та методи дослідження

Проведено аналіз медичної документації хворих на вперше діагностований туберкульоз легень з бактеріовиділенням та наявністю ексудативного плевриту.

Результати дослідження та їх обговорення

З діагностично-лікувальною метою нами проведено ТО з СПП та біопсією парієтальної плеври у патологічно змієних ділянках 51 хворому легенежими формами туберкульозу з бактеріовиділенням, ускладненими ЕП, які знаходились на лікуванні у Волинському обласному територіальному медичному протитуберкульозному об'єднанні в 2013–2015 роках. Клінічні форми туберкульозу легень та результати гістологічної верифікації діагнозу плевриту у даних пацієнтів наведені в таблиці 1. Незважаючи на ясність діагнозу легеневого процесу, біоптат для гістологічного дослідження плеври брався в обов'язковому порядку.

Таблиця 1
Клінічні форми туберкульозу легень та гістологічна верифікація діагнозу

Період	Вогнищевий туберкульоз		Інфільтративний туберкульоз		Дисемінований туберкульоз		Всього		
	Гіст+	Гіст–	Гіст+	Гіст–	Гіст+	Гіст–	Гіст+	Гіст–	Разом
2013 р.	10	0	2	2	0	0	12	2	14
2014 р.	11	2	11	1	0	0	22	3	25
2015 р.	6	0	3	1	2	0	11	1	12
Всього	27	2	16	4	2	0	45	6	51
%							88,24	11,76	100

Проводимі, практично з лікувальною ціллю, ТО з СПП дали, несподівано для авторів, цікаву інформацію в діагностичному плані. При детальній оцінці отриманих результатів стає очевидним, що більшість проаналізованих випадків пов'язана з поєднанням туберкульозу легень та плеври (88,24 %). Неспецифічне ураження плеври діагностовано в 11,76 % випадків. Ми проаналізували структуру неспецифічних плевритів для встановлення орієнтовної частоти ЕП алер-

гічного ґенезу (таблиця 2). Гістологічною ознакою алергічності вважали лімфоцитарну інфільтрацію. Таких випадків виявилось 2 (3,92 %), інші 4 (7,84 %) випадки характеризувались змішаною лейкоцитарною інфільтрацією.

Таблиця 2
Характер гістологічної картини неспецифічних плевритів при наявності легеневого туберкульозу

Рік	Ознаки неспецифічного запалення із змішаною лейкоцитарною інфільтрацією	Ознаки алергічного запалення із лімфоцитарною інфільтрацією
2013	2	0
2014	1	2
2015	1	0
Всього	4 (7,84 %)	2 (3,92 %)
100 %	66,66 %	33,33 %

Висновки

1. Торакоскопічне обстеження з санацією плевральної порожнини являється важливим фактором не тільки діагностики, а й лікування ексудативних плевритів, що розширює покази для торакоскопії.
2. Ексудативний плеврит, при наявності активного легеневого туберкульозу, етіологічно є в більшості випадків поєднаним протіканням туберкульозу легень та плеври (88,24 %), проте, не завжди (11,76 %).

ЛІТЕРАТУРА

1. ВОЗ. Туберкулез: Информационный бюллетень № 104, Октябрь 2014 г. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs104/ru/>

2. Гетьман, В. Г. Клінічна торакоскопія [Текст] / К.: Здоров'я, 1995.

3. Дужий, І. Д. Заболевания плевры, диагностические, хирургические и терапевтические аспекты [Текст] / К.: Здоровье, 1997. — 432 с.

4. Дужий, І. Д. Клінічна плеврологія [Текст] / К.: Здоров'я, 2001. — 384 с.

5. Дужий, І. Д. Торакоскопічна санація плевральної порожнини, як важливий фактор оптимізації процесу лікування туберкульозних плевритів [Текст] / Дужий І. Д., Крамаревич В. Р. // Вісник Сумського державного університету. — Суми. — 2004. — С.100–102.

6. Дужий, І. Д. Клінічна плеврологія [Текст] / Київ: Здоров'я, 2000. — 384 с.

7. Клименко, В. Н. Видеоторакоскопия в диагностике опухолевых плевритов [Текст] / В. Н. Клименко // Учёные записки Санкт-Петербургского государственного медицинского университета им. акад. И. П. Павлова. — 2009. — Т.16, № 2. — С. 43–46.

8. Рабухин, А. Е. Туберкулез органов дыхания [Текст] / А. Е. Рабухин // Москва, 1976. — 328 с.

9. Рошин, И. Н. Видеоторакоскопия в диагностике и лечении заболеваний, осложненных синдромом плеврального выпота [Текст] : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.00.27 / Рошин Игорь Николаевич ; ГОУВПО «Ярославская государственная медицинская академия». — Ярославль, 2008. — 24 с.

10. Сафонов, В. Е. Ефективність застосування відеоторакоскопічних операцій в комплексній діагностиці та лікуванні захворювань легень, плеври та межистіння [Текст] : автореф. дис. ... канд. мед. наук : 14.01.03 / Сафонов Вадим Євгенович; Державна установа «Національний інститут фізіотерії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського АМН України». — Київ, 2008. — 23 с.

11. Тютин, Н. С. Болезни плевры [Текст] / Н. С. Тютин, Н. А. Стогова, Д. Б. Гиллер ; ред. В. В. Ерохина. — Москва : Медицина, 2010. — 256 с.

12. Федоров, И. В. Эндоскопическая хирургия [Текст] / И. В. Федоров, Е. И. Сигал, В. В. Одинцов // Москва : ГЭОТАР-МЕД, 2001. — 352 с.

13. Хоменко, А. Г. Современные представления о патогенезе туберкулеза: Лекция [Текст] / А. Г. Хоменко // Проблемы туберкулеза. — 1988. — № 9. — С. 57–61

14. Regional analgesia for video-assisted thoracic surgery: a systematic review [Text] / Kristin Julia Steinhorsdottir [et al.] // European Journal of Cardio-Thoracic Surgery. — 2014. — Vol. 45. — P. 959–966.

15. Rodriguez-Panadero, F. Thoracoscopy : general overview and place in the diagnosis and management of pleural effusion [Text] / F. Rodriguez-Panadero, J. P. Janssen, P. Astoul // European Respiratory Journal. — 2006. — Vol. 28, № 2. — P. 409–421.

16. Lim, S. S. A comparative risk assessment of burden of disease and injury attributable to 67 risk factors and risk factor clusters in 21 regions, 1990–2010: A systematic analysis for the global burden of disease study 2010 [Text] / S. S. Lim, A. D. Flaxman, G. Danei et al. // The Lancet. — 2013. — Vol. 380 (9859). — P. 2224–2260.